

UCHWAŁA Nr RIO.II-00310-107/2022
Składu Orzekającego Regionalnej Izby Obrachunkowej w Białymstoku
z dnia 7 grudnia 2022 r.
w sprawie wyrażenia opinii o projekcie uchwały budżetowej Gminy Czyże
na 2023 rok oraz o możliwości sfinansowania planowanego deficytu budżetu Gminy

Na podstawie art. 13 pkt 3 i art. 19 ust. 2 ustawy z dnia 7 października 1992 r. o regionalnych izbach obrachunkowych (tekst jednolity: Dz.U. z 2022 r. poz. 1668), art. 238 i art. 246 ust. 1 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (tekst jednolity: Dz.U. z 2022 r. poz. 1634, ze zm.) oraz Zarządzenia Nr 1/14 z dnia 1 kwietnia 2014 r. Prezesa Regionalnej Izby Obrachunkowej w Białymstoku w sprawie wyznaczenia składów orzekających i ich przewodniczących działających w siedzibie RIO w Białymstoku i Zespołach Zamiejscowych w Łomży i Suwałkach:

Skład Orzekający w osobach:

Katarzyna Gawrońska	- przewodnicząca
Paweł Gałko	- członek
Agnieszka Gerasimiuk	- członek

opiniuje z zastrzeżeniami sformułowanymi w uzasadnieniu
przedłożony przez Wójta Gminy Czyże projekt uchwały w sprawie uchwalenia budżetu Gminy
Czyże na rok 2023 oraz możliwość sfinansowania
przedstawionego w tym projekcie deficytu budżetu Gminy

Uzasadnienie

Skład Orzekający wydał niniejszą opinię w oparciu o projekt budżetu Gminy Czyże na rok 2023 wraz z uzasadnieniem, przyjęty przez Wójta Gminy Czyże Zarządzeniem Nr 331/2022 z dnia 14 listopada 2022 r. (data wpływu do RIO: 25.11.2022 r.), z uwzględnieniem projektu uchwały w sprawie uchwalenia Wieloletniej Prognozy Finansowej Gminy Czyże na lata 2023-2031, przyjętego Zarządzeniem Nr 332/2022 z dnia 14 listopada 2022 r.

W ocenie Składu Orzekającego przedłożony projekt uchwały budżetowej na 2023 rok spełnia podstawowe wymogi w zakresie przedmiotu regulacji, wynikające z art. 211, art. 212, art. 214, art. 215, art. 217, art. 222, art. 235, art. 236 oraz art. 242 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (tekst jednolity: Dz.U. z 2022 r. poz. 1634, ze zm.), z następującymi zastrzeżeniami.

Określona w § 3 pkt 1 projektu uchwały wysokość rezerwy ogólnej nie odpowiada postanowieniom art. 222 ust. 1 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych. Zgodnie z tym przepisem, w budżecie jednostki samorządu terytorialnego tworzy się rezerwę ogólną w wysokości nie niższej niż 0,1% i nie wyższej niż 1% wydatków budżetu. Uwzględniając powyższą regulację należy wskazać, iż minimalna wysokość rezerwy ogólnej przy tak zaplanowanych wydatkach ogółem powinna wynosić nie mniej niż 24.370,90 zł.

W § 7 pkt 3 projektu uchwały błędnie określono limit zobowiązań z tytułu kredytów i pożyczek zaciąganych na spłatę wcześniej zaciągniętych zobowiązań. Jak wynika z konstrukcji budżetu, planowane w budżecie przychody z tytułu zaciąganych kredytów w całości przeznaczone są na finansowanie deficytu budżetowego, a rozchody finansowane będą z wolnych środków. Należy zatem usunąć limit określony w § 7 pkt 3 projektu uchwały.

W odniesieniu do szczególnych zasad wykonywania budżetu należy wskazać, że określona § 8 ust. 4 projektu uchwały w wysokości 454.076 zł kwota dochodów z tytułu opłat za gospodarowanie odpadami komunalnymi nie została w całości przeznaczona na pokrycie kosztów systemu gospodarowania odpadami komunalnymi. W planie wydatków budżetowych, w rozdziale 90002, zaplanowano bowiem wydatki w łącznej kwocie 453.928 zł. Powyższe działanie nie znajduje uzasadnienia prawnego w świetle postanowień art. 6r ust. 1aa ustawy z dnia 13 września 1996 r. o utrzymaniu czystości i porządku w gminach. Zgodnie z tym przepisem, środki z opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi nie mogą być wykorzystane na cele niezwiązane z pokrywaniem kosztów funkcjonowania systemu gospodarowania odpadami komunalnymi.

Projekt planu dochodów i wydatków budżetu opracowano w pełnej szczegółowości klasyfikacji budżetowej zgodnie z postanowieniami Uchwały Nr XXXII/151/10 Rady Gminy Czyże z dnia 9 sierpnia 2010 r. w sprawie określenia trybu prac nad projektem uchwały budżetowej oraz art. 235 ust. 4 i art. 236 ust. 5 ustawy o finansach publicznych, z wyodrębnieniem dochodów i wydatków związanych z realizacją zadań, o których mowa w art. 237 ust. 2 pkt 1 tej ustawy.

Projekt budżetu Gminy Czyże przewiduje dochody ogółem w wysokości 21.595.354,61 zł, w tym dochody bieżące: 7.350.192 zł; dochody majątkowe: 14.245.162,61 zł oraz wydatki ogółem w kwocie 24.370.900 zł, w tym wydatki bieżące: 8.021.591 zł; wydatki majątkowe: 16.349.309 zł. Różnica pomiędzy planowanymi dochodami a wydatkami budżetu stanowi deficyt w wysokości 2.775.545,39 zł. Jako źródło pokrycia tego deficytu wskazano (§ 5 projektu uchwały) przychody z tytułu zaciąganych kredytów w kwocie 600.000 zł oraz przychody z tytułu wolnych środków w kwocie 2.175.545,39 zł. Powyższe źródła pokrycia deficytu zgodne są z postanowieniami art. 217 ust. 2 pkt 2 i pkt 6 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych. Łączna planowana w projekcie budżetu na 2023 rok kwota przychodów wynosi 2.960.545,39 zł i poza wyżej wskazanymi przychodami obejmuje jeszcze przychody z tytułu wolnych środków, o których mowa w art. 217 ust.2 pkt 6 ustawy o finansach publicznych w wysokości 185.000 zł, przeznaczone na rozchody z tytułu spłaty otrzymanych krajowych pożyczek i kredytów.

Wynik z działalności bieżącej Gminy w roku 2023 zamyka się tzw. niedoborem operacyjnym (ujemną różnicą pomiędzy dochodami bieżącymi, a wydatkami bieżącymi) w wysokości 671.399 zł. Uwzględniając fakt, iż Gmina na pokrycie planowanego deficytu angażuje przychody wewnętrzne w kwocie przewyższającej ujemne saldo operacyjne, wymóg równoważenia budżetu w części dotyczącej dochodów i wydatków bieżących, o którym stanowi art. 242 ust. 1 ustawy o finansach publicznych, nie został naruszony.

W kontekście możliwości sfinansowania planowanego na 2023 rok deficytu budżetowego Skład Orzekający zauważa, co następuje.

Skład Orzekający zgłasza zastrzeżenia co do wysokości zaplanowanych w budżecie przychodów wewnętrznych, angażowanych na pokrycie planowanego deficytu budżetowego oraz rozchodów. Analiza sprawozdań oraz bilansu z wykonania budżetu Gminy za 2021 rok sporządzonego według stanu na dzień 31.12.2021 r. wskazuje, iż w 2022 roku Gmina dysponuje przychodami wewnętrznymi w wysokości 2.506.501,43 zł i nie zaciągnie planowanego kredytu w wysokości 500.000 zł. Według przewidywanego wykonania budżetu roku 2022 przedstawionego w projekcie Wieloletniej Prognozy Finansowej Gminy, rok budżetowy 2022 zamknie się deficytem wynoszącym 1.450.455,56 zł oraz zrealizowane zostaną rozchody w wysokości 205.000 zł. Zatem maksymalna kwota przychodów wewnętrznych możliwa do zaangażowania w budżecie roku 2023 wyniesie 851.045,87 zł.

Skład Orzekający zastrzega zatem, że warunkiem przyjęcia przez Radę konstrukcji budżetu przedstawionej w Zarządzeniu Nr 331/2022 z dnia 14 listopada 2022 r. jest zamknięcie roku 2022 nadwyżką budżetową nie niższą niż 59.043,96 zł, a nie planowanym deficytem budżetowym.

Z przedłożonego projektu uchwały w sprawie uchwalenia Wieloletniej Prognozy Finansowej Gminy Czyże na lata 2023-2031 wynika, iż we wszystkich latach objętych Prognozą zostanie zachowana relacja, o której mowa w art. 243 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych, tzn. wskaźniki planowanych w poszczególnych latach spłat zobowiązań (wynikające z relacji po lewej stronie nierówności we wzorze z art. 243 ustawy o finansach publicznych) nie przekroczą wskaźników dopuszczalnych limitów spłat zobowiązań (określonych po prawej stronie nierówności we wzorze). Realizacja przyjętych w WPF wskaźników jest jednak w znacznym stopniu uzależniona od realistyczności planowanych na poszczególne lata struktur budżetu. W tym kontekście w ocenie Składu Orzekającego konieczne jest nieprzerwane monitorowanie realizacji założeń przedstawionych w Prognozie, celem urzeczywistnienia zakładanych w WPF wartości, w tym osiągnięcia prognozowanych wskaźników obsługi długu (m.in. zakładanych nadwyżek operacyjnych). Szersze uzasadnienie zawarto w uchwale w sprawie wyrażenia opinii o projekcie uchwały w sprawie uchwalenia Wieloletniej Prognozy Finansowej Gminy Czyże na lata 2023–2031.

W odniesieniu do formalnej poprawności projektu uchwały budżetowej Skład Orzekający wskazuje ponadto, iż:

- w załączniku inwestycyjnym, w zadaniu nr 11 powinien być wykazany par. 6057 zamiast 6050, a w zadaniu nr 13 powinien być wykazany par. 6379 zamiast 6370;
- właściwszym rozdziałem dla dochodów ujmowanych w par. 0270 jest rozdział 75618;
- należy rozważyć wykazywanie wydatków ujętych w rozdziale 60014 § 6050 jako realizowanych na podstawie porozumień z JST, a nie własnych (o ile będzie to pomoc rzeczowa dla powiatu należy również w trakcie roku budżetowego podjąć stosowną uchwałę o pomocy rzeczowej).

Biorąc pod uwagę przedstawione okoliczności, Skład Orzekający wydał opinię jak w sentencji.

POUCZENIE:

Od niniejszej uchwały służy prawo wniesienia odwołania do Kolegium Regionalnej Izby Obrachunkowej w Białymstoku, ul. Branickiego 13, w terminie 14 dni od dnia doręczenia uchwały.

Przewodnicząca Składu Orzekającego

Katarzyna Gawrońska